

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Адміністративні послуги»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2023

Харків – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Адміністративні послуги» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2023. 15 с.

Розробник:

Соловйова Ольга Миколаївна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор
юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Адміністративні послуги
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Соловійова Ольга Миколаївна, доцентка кафедри адміністративного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	067 5777 013
E-mail	o.m.soloviova@gmail.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://t.me/joinchat/SRqNCRJXmUg1trC3

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність сервісної концепції держави, розуміння її базових категорій: публічна та адміністративна послуг. Аналізуються зміст та характерні ознаки адміністративних послуг. Їх класифікація. Аналізується зміст і значення принципів процедури надання адміністративних послуг. Окреслюється коло суб'єктів відносин щодо надання адміністративних послуг, встановлюються їх права й обов'язки. Послідовно через стадійність розглядається порядок надання адміністративних послуг, а також аналізуються особливості надання окремих адміністративних послуг у різних сферах.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку надання адміністративних послуг, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння сутності публічної та адміністративної послуги, вироблення основних умінь і

навичок застосування законодавства щодо порядку надання адміністративних послуг, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут адміністративних послуг, їх змістовне наповнення;
- опанування інструментарієм інституту адміністративних послуг, базовими категоріями адміністративного законодавства у сфері надання адміністративних послуг;
- визначення актуальних проблем інституту адміністративних послуг та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку прийняття адміністративними органами актів за результатами надання адміністративних послуг, спрямованих на набуття (підтвердження) суб'єктивних публічних прав та виконання покладених на приватних осіб передбачених законом обов'язків;
- наведення характеристики видів адміністративних послуг, їх аналіз, визначення стадій та етапів, окреслення повноважень суб'єктів публічного адміністрування та прав й обов'язків приватних осіб під час процедури надання адміністративних послуг;
- розвиток навичок і умінь застосування адміністративного законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів діяльності з публічного адміністрування під час надання адміністративних послуг.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: адміністративне право, основи публічного адміністрування, адміністративна процедура.

Кореквізити: цифрова трансформація публічного адміністрування, практикум з адміністративного судочинства, адміністративна відповідальність: проблеми практики.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Аналізувати зміст концепції сервісної держави.

РН НД 1.2. Співвідносити між собою публічні та адміністративні послуги.

РН НД 1.3. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів надання публічних послуг.

РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правового регулювання процедури надання адміністративних послуг.

РН НД 1.5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів надання адміністративних послуг.

РН НД 1.6. Генерувати нові ідеї та використовувати вимоги щодо якості надання адміністративних послуг для вдосконалення адміністративного законодавства.

РН НД 1.7. Аналізувати зміст та ознаки адміністративних послуг.

РН НД 1.8. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз адміністративних актів, якими завершується надання адміністративних послуг із іншими актами публічного адміністрування.

РН НД 1.9. Виокремлювати вимоги щодо якості надання адміністративних послуг.

РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів відносин щодо надання адміністративних послуг, особливостей їх

участі в адміністративному провадженні.

РН НД 2.2. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій процедури надання адміністративних послуг.

РН НД 2.3. Визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії процедури надання адміністративних послуг.

РН НД 2.4. Визначати початок процедури надання адміністративних послуг.

РН НД 2.5. Демонструвати навички підготовки проєктів адміністративних актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження.

РН НД 2.6. Демонструвати навички прийняття адміністративних актів на підставі реалізації адміністративного розсуду.

РН НД 2.7. Визначати підстави для відмови в наданні адміністративних послуг.

РН НД 2.8. Розкривати зміст порядку оскарження відмови в наданні адміністративних послуг.

РН НД 2.9. Аналізувати сучасну практику притягнення до відповідальності за порушення законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

РН НД 3.1. Розробляти алгоритми застосування законодавства щодо адміністративних послуг у сфері міграції.

РН НД 3.2. Демонструвати знання організаційно-правових засад надання адміністративних послуг у сфері нерухомості та будівництва.

РН НД 3.3. Розкривати особливості законодавчого регулювання надання адміністративної послуги щодо видачі свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю.

РН НД 3.4. Визначати процедуру щодо надання адміністративних послуг у сфері організації системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації арбітражних керуючих.

РН НД 3.5. Формувати власне бачення змісту процедури надання адміністративної послуги щодо видачі свідоцтва приватного виконавця.

РН НД 3.6. Розкривати особливості законодавчого регулювання надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

РН НД 3.7. Розкривати особливості законодавчого регулювання надання адміністративних послуг у сфері транспорту.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Адміністративна послуга: поняття та зміст.	Адміністративна послуга: поняття та зміст.	6
2	Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку.	Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку.	6
3	-	Зарубіжний досвід правового регулювання надання адміністративних послуг.	6
4	Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.	Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.	6
5	Порядок надання адміністративних послуг.	Порядок надання адміністративних послуг.	6
6	Надання адміністративних послуг з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій.	-	8
7			8
8	Адміністративні послуги у сфері	Адміністративні послуги у сфері міграції	7

	міграції		
9	Адміністративні послуги у сфері нерухомості та будівництва.	Адміністративні послуги у сфері нерухомості та будівництва.	7
10	Адміністративні послуги для зайняття професійними видами діяльності	Адміністративні послуги для зайняття професійними видами діяльності.	7
11	Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.	Адміністративні послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.	7
12	Адміністративні послуги у сфері транспорту.	Адміністративні послуги у сфері транспорту.	6

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Адміністративна послуга: поняття та зміст.	Адміністративна послуга: поняття та зміст.	110
2	Державна політика у сфері надання адміністративних послуг. Законодавство про адміністративні послуги в Україні: характеристика і перспективи розвитку.	-	
3	Порядок надання адміністративних послуг.	Порядок надання адміністративних послуг.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;

- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичній конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Адміністративні послуги» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
2. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15.07.2021 № 1689-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 47. Ст. 383.
3. Про публічні електронні реєстри: Закон України 18.11.2021 № 1907-IX. Офіційний вісник України. 2021. № 98. Ст. 6343.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-I. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
5. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>.
6. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09.2005 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>.

7. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text>.

8. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 2398-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>.

9. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06. 2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.

10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.

11. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.

12. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>.

13. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>.

14. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

15. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.

16. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.

17. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>.

18. Про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів : Закон України від 10.01.2002 № 2933-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2933-14#Text>.

19. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів: Гаазька конференція з міжнародного приватного права від 05.10.1961. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082.

20. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

21. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>.

22. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>.

23. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>.

24. Про інформаційні агентства : Закон України від 28.02.1995 № 74/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

25. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

26. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06. 2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.

Література

Основна література

1. Адміністративна процедура: навч. посіб. / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. 206 с.

2. Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю.П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Вид. 2-ге допов. та перероб. Х. : Право, 2021. С. 183-210.

3. Соловйова О. М., Бойко І. В., Ченереллі А. Цифровізація адміністративної процедури як спосіб забезпечення права на належне адміністрування. Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства : монографія / [Д. В. Лученко, О. В. Капліна, В. Я. Настюк та ін.] ; за ред. Д. В. Лученка. Харків : НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2022. С. 127 – 148.

4. Посібник з надання адміністративних послуг (для адміністраторів ЦНАП): Посібник / Андреев О.В., Гугля О.С., Маценко М.М., Семеніхін В.О., Ткач Н.О., Шамрай Н.В. К., 2019. 240 с. URL: <https://cnap.in.ua/wp-content/uploads/2019/10/Manual.pdf>.

5. Навчальний посібник з надання адміністративних послуг для адміністраторів центрів Дії* (*центри надання адміністративних послуг): Посібник/Андреев О. В., Гугля О. С., Маценко М. М., Ткач Н. О., Шамрай Н. В. К., 2020. 263 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/535/2.pdf>.

6. Кириченко Ю. М. Особливості надання органами місцевого самоврядування адміністративних послуг. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. С. 151-156.

7. Берназюк О. Адміністративні електронні послуги: поняття та умови впровадження в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 196-199.

8. Ішханян А.Р., Лєгеца Є. О. Правове регулювання запобігання корупційним ризикам під час надання електронних послуг. Journal «ScienceRise: Juridical Science». 2019. № 3 (9). С. 27-31.

Додаткова література

1. Адміністративний процес України: монографія / О.М. Бандурка. Харків: ХНУВС, Майдан, 2019. 422 с.

2. Курило В. І. Адміністративні послуги у ветеринарній та фітосанітарній сферах: теоретико-правовий вимір : монографія / В. І. Курило, О. В. Гулак, А. Р. Рафальський ; [за заг. ред. В. І. Курила]. Київ : Компринт, 2018. 436 с.

3. Olha M. Soloviova, Iryna V. Boiko, Oleksandr T. Zyma, Yuliia V. Mekh, Valentyna A. Somina. Administrative Procedure: European Standards and Conclusions for Ukraine. Journal of Advanced Research in Law and Economics. Winter 2019. Volume X. Issue 7(45). – P. 1968-1975.

4. Соловійова О.М., Бойко І.В. Європейські стандарти та український концепт адміністративної процедури. Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. P. 1. 592 p.

5. Золотарьова Н. Актуальні питання надання адміністративних послуг правоохоронними органами. *Вісник Пенітенціарної асоціації України* 2019. № 1. С. 55-62.

6. Потіп М. М. Адміністративні послуги у сфері приватизації та приватизаційні послуги: співвідношення понять. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2019. № 2 (86). С. 191-204.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Єдиний державний веб-портал електронних послуг – diia.gov.ua.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адміністративні послуги» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34